

KIEGÉSZÍTÉS VAGY HIÁNYPÓTLÁS?

AVAGY AZ ISKOLÁK ÉS A CIVILSZERVEZETEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉRŐL

„Sajnos az iskolák még mindig nem támaszkodhatnak a háttérként a szülőkre. Erre kellene az iskola vezetésének nagyobb hangsúlyt fektetnie, pl. **megszervezni, hogy a civil szervezetek előadásokat tartsanak az iskolákban, illetve az iskolai program kialakításánál figyelembe venni a szülői igényt is**, hiszen a gyerek napjai jórészt az iskolában tölti, nem pedig a szüleiével, ezért központi kérdés a nevelésben való együttműködés. Ugyanezért **fontos feladat és cél a szülők és az iskola közötti hatékonyabb kommunikáció is.**” (Részlet Fodor Gábor: *Az iskolák és a civil szervezetek együttműködésének jelentősége* című előadásából)

„Új felfogás az, hogy a gyerek választhasson. De milyen alapon válasszon? A modern pedagógia szerint a gyerek akkor tud választani, amikor erre felkészítették. A mai pedagógiával az a baj, hogy hamis az alapfeltételezés miszerint: az ember alapvetően jó, ezért szabadon tudja a jót választani. A valóság azonban az, hogy az iskolákban nem lehet megvalósítani a gyermek teljes szabadon engedését. **Ha a diáknak nem mondják meg, hogy mi az értékes, és mi nem, akkor elbizonytalanítják.** Nem fogja tudni, mit szabad és mit nem. A modern világban a gyerek szellemi érése biztosítva van. Az internet hozzáférhetőségével – sokak szerint – a fiatal okosabb lesz, mint a tanár. **Az iskolai céljai között azonban szerepel a közösségteremtés, a közösségben való életre nevelés is, amire a számítógép kevés eséllyel neveli a diákokat.**” (Részlet Dr. Tökéczki László: *Az iskolák és a civilszervezetek, mint a társadalom tükörképei* című előadásából)

„...a nem-politizálás joga állampolgári, alanyi jog; ennek esetleg akkor van jelentősége, hogyha ez a politikától való olyan elfordulással társul, amelyik már akadályozza azt, hogy az ember felelősen meg tudja ítélni a politikai kérdéseket. **A nem-politizálásnak akkor van igazán jelentősége, hogyha az érdektelenség alacsony szintű politikai ismeretekkel és politikai passzivitással is társul.**” (Részlet Dr. Szabó Ildikó: *A fiatalok társadalmi magatartásának néhány sajátossága* című előadásából)

„Ahogy ezt több vizsgálat is megerősítette, a magyar iskolarendszerben olyan kontraszelekció megy végbe, amelynek eredményeképpen **leginkább azok kerülnek szakmunkásképzőbe, akik nem jutnak**

be máshová. Valószínű, hogy az iskolai kudarcok sorozata, esetleg a kudarcok többéves folyamata kellőképpen elidegenítette már ezeket a diákokat attól, hogy kooperatív megoldást keressenek egy konfliktus esetében. Ugyanakkor ez azt is jelenti, hogy úgy lépnek ki a szakmunkásképzőből, hogy **nem tanulják meg kellőképpen, hogy tárgyalásos, demokratikusabb formák változatlanul lehetségesek a konfliktusok rendezésében.** (Részlet Dr. Szabó Ildikó: *A fiatalok társadalmi magatartásának néhány sajátossága* című előadásából)

„...nézzük meg, hogy **a diákok mennyire fogadnák el padtársukként a különböző nemzeti és etnikai csoportok tagjait.** (...) Sajnos, **egyfajta társadalmi konszenzus van a cigánygyerekek elfogadásában.** (...) **A gimnazisták körében a legalacsonyabb az átlagos elutasítás aránya, és a szakmunkás tanulók között a legnagyobb.** Azt is lehet látni, hogy az elutasításban van valami generációs jelleg, mert a felnőttek még inkább ellene lennének annak, hogy a gyermekeik padtársai a felsorolt csoportokhoz tartozzanak. Erre két magyarázat adódhat: vagy arról van szó, hogy **ahogy múlnak az évek, a most 14,17,18 évesek mintegy belenőnek abba az elutasításba, ami a felnőttekre jellemző. Vagy pedig arról – és reméljük, hogy arról – hogy generációról generációra csökken az elutasítás mértéke.**” (Részlet Dr. Szabó Ildikó: *A fiatalok társadalmi magatartásának néhány sajátossága* című előadásából)

„Meggyőződésünk, hogy **ha egy demokrácia fenn akar maradni, akkor fontos, hogy a társadalomban illetve a társadalom kis egységeiben az értékekről párbeszéd kezdődjön.** Sarkosan fogalmazva, **ha egy társadalomban megszűnik az értékekről való kommunikáció, akkor elpusztul az a rendszer.**” (Részlet Dr. Bernward Bickmann: *Egy ferences iskola nevelési modellje* című előadásából)

„...**az iskola nem nevelhet a szülők ellen, a család ellen, és fordítva: a család sem az iskola ellen.** Tudományos vizsgálatok bizonyítják, hogy **ha a szülőket érdekli, mi történik az iskolában, az növeli a gyerekek teljesítményét.**” (Részlet Dr. Bernward Bickmann: *Egy ferences iskola nevelési modellje* című előadásából)

„Nemcsak fizikai életet, nemcsak eledelt ad a szülő a gyermekének, hanem a tapasztalatát is átadja neki, életének beszüretelt eredményeit, és igenis **kíváncsi rá, hogy vajon fiai arcán fölfénylenek-e azok a fények, amelyek benne összegyűltek az élet során.**” (Részlet Dr. Jelenits István: *Pedagógia és emberkép az ezredfordulón* című előadásából)

„Ha nekem azt mondják, hogy vedd meg az újat, nézd meg, mennyivel jobb, dobd el a régit, akkor **alattomosan azt is betáplálják a tudatom mélyére, hogy minden kicserélhető,** minden, a házastárs, a partner, a szeretet.” (Részlet Dr. Bagdy Emőke: *A személyiségfejlesztés lehetőségei és korlátai* című előadásából)

„Az együttlét fészek-melege és kínja. Az a fajta különleges kapcsolat, amit Schopenhauer tantörténete gyönyörűen megfogalmazott: a hideg téli napon a sünök, hogy egymást melegítsék, megpróbáltak összebújni. Hosszasan fészkelődtek, hogy tüskéikkel ne szúrják egymást, de azért elegendő meleget adjanak egymásnak. Ezt kell megtanulni az együttélésben, hogy **ne sebezzenek egymást, de ugyanakkor meleget adjunk.** És ez egyben az együttélés felelőssége is.” (Részlet Dr. Bagdy Emőke: *A személyiségfejlesztés lehetőségei és korlátai* című előadásából)

...erősíteni kell a fiatalok pszichés tűrőképességét, állóképességét. Azokat a készségeket, képességeket kell megerősíteni, amelyek felkészítik őket a későbbi életükben bekövetkező radikális változások elviselésére. Ezek könnyen előfordulhatnak velük, ha a későbbiekben valamilyen vállalkozás tagjai vagy vezetői lesznek: pl. elbocsátják őket a munkahelyükről, vagy csődbe megy a vállalkozásuk. **Fel kell készíteni rá, hogy túl tudja magát tenni magát ezeken a krízishelyzeteken.** Emberi szempontból a rendszerváltozásnak az egyik legnagyobb problémája, hogy nagyon sok ember került olyan helyzetbe, amelynek megoldásához sem a megfelelő szaktudás, sem a kellő lelki küzdőképesség nem volt meg bennük. Ez nyilvánvalóan összefügg a pszichés betegségek magas arányával Magyarországon.” (Részlet Dr. Farkas Beáta: *A magyar gazdaság „emberképe” című előadásából*)

... a felnőttek bizonyos életszakaszokban különösen nyitottak arra, hogy újra tanuljanak, olyan képességeket és ismereteket sajátítsanak el, amelyekkel életük irányítását mindinkább kezükbe vehetik. Ilyen korszakok pl. amikor családot alapítanak, amikor gyermeket vállalnak és nevelnek – mindezt abból a meggondolásból, hogy a legjobbat nyújthassák partnerüknek, illetve gyermekeiknek. További tapasztalat, hogy **nyugdíj előtt ismét nő a tanulási kedv: számba veszik, mi az, amivel életükben még foglalkozni kívánnak.**” (Részlet Dr. Bernward Bickmann: *Emberkép az Európai Unió iskoláiban* című előadásából)